

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte - **Petru Ursache,**

judecători - **Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma și Petru Moraru,**

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de condamnat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 20 martie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Danscoi Andrei Petru, născut la 20 februarie 1981, originar și domiciliat în or. Căușeni, str. Ștefan cel Mare 69, ap. 66.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.07.2013 – 30.12.2013;

Instanța de apel: 16.01.2014 – 20.03.2014;

Instanța de recurs: 26.08.2014 – 28.10.2014.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 30 decembrie 2013, adoptată în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, Danscoi A., a fost recunoscut vinovat și condamnat în temeiul art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 300 unități convenționale, ceea ce constituie 6 000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, *în fapt*, inculpatul Danscoi A., la 17 februarie 2012, aproximativ la ora 20:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, contrar prevederilor pct. 14 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, a condus automobilul de model „Renault Grand S” cu n/î OR BK 418, pe str. Ștefan cel Mare din or. Căușeni, fiind depistat în flagrant de către colaboratorii Batalionului de Patrulare Sud a IP IGR MAI.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Danscoi A., întrunesc elementele

constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, adică *conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 437 - 438 Cod de procedură penală, a fost atacată cu recurs de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Danscoi A. să fie condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 3 ani.

În argumentarea cerințelor invocate, acuzatorul a menționat că instanța de fond nu a individualizat corect pedeapsa aplicată lui Danscoi A., stabilindu-i o pedeapsă prea blândă pentru cele săvârșite, din motiv că ultimul, anterior, a comis și o contravenție în domeniul transportului și a recunoscut că a consumat băuturi alcoolice, după care a urcat la volanul automobilului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 20 martie 2014, recursul procurorului a fost admis, cu casarea parțială a sentinței în latura penală în partea aplicării pedepsei complimentarea inculpatului și adoptarea unei noi hotărâri în această parte, după cum urmează.

Danscoi A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în temeiul art. 264¹ alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la amendă în mărime de 300 unități convenționale, ceea ce constituie 6 000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de recurs a indicat că sentința instanței de fond corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, referitor la starea de fapt și de drept, s-a menționat că aceasta concordă cu materialele cauzei, fiind confirmată prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, ce coroborează și se completează reciproc.

Cu privire la pedeapsa aplicată lui Danscoi A., instanța a menționat că aceasta este în conformitate cu exigențele prevăzute de art. 62 și 75 Cod penal, fiind echitabilă și proporțională faptei săvârșite.

Însă, în partea ce ține de neaplicarea pedepsei complimentare în privința inculpatului, instanța de recurs a specificat că instanța de fond eronat nu a aplicat și privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani lui Danscoi A., așa cum a solicitat acuzatorul de stat, or, din actele cauzei rezultă ca inculpatul, anterior, a comis o contravenție în domeniul transportului și a recunoscut că a consumat băuturi alcoolice, după care a urcat la volanul automobilului, așadar nefiind la prima abatere de acest gen.

6. Condamnatul a declarat recurs în anulare împotriva deciziei instanței de recurs, în ordinea prevăzută de art. 452-453 Cod de procedură penală, solicitând

admiterea recursului în anulare, casarea deciziei instanței de recurs, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal în privința lui să fie încetat din motivul că a expirat termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

În argumentarea cererii, recurentul invocă că instanța de recurs urma să aplice în privința sa prevederile art. 60 Cod penal și să dispună încetarea procesului penal, din motivul expirării termenului de prescripție, întrucât infracțiunea săvârșită de dînsul este, conform art. 16 Cod penal, una ușoară, iar persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani.

Condamnatul specifică că infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, a fost comisă de dînsul la 17 februarie 2012, iar cauza penală în privința sa a fost examinată de instanța de recurs la 20 martie 2014, adică după expirarea termenului de 2 ani și 31 zile din momentul săvârșirii infracțiunii, ceea ce duce indubitabil la încetarea procesului penal.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului în anulare declarat de condamnat, menționînd că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, deoarece temeiurile invocate nu se încadrează în cele prevăzute de art. 427 Cod procedură penală, iar măsura de pedeapsă stabilită lui Danscoi A. este în limitele sancțiunii articolului incriminat.

8. Judecînd recursul în anulare declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că acesta urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de recurs și dispunerea încetării în privința lui Danscoi A. a procesului penal, din următoarele considerente.

Potrivit art. 453 raportat la prevederile art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Prin urmare, judecînd recursul în anulare declarat împotriva deciziei instanței de recurs ordinar, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialului din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală a hotărîrii

atacate și cu dispunerea încetării procesului penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Or, instanța de recurs în anulare poate să intervină în soluția instanței de recurs, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unui viciu fundamental, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, instanța de recurs este în drept să verifice dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, statuînd asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de recurs la adoptarea deciziei de admitere a recursului procurorului, cu casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii pedepsei complimentare în privința inculpatului, în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, adică aplicîndu-i pe lîngă amenda de 300 unități convenționale și privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 3 ani, n-a respectat întocmai prevederile legale, adoptînd o soluție greșită în speța discutată.

Instanța de recurs în anulare consideră constatarea instanței de recurs drept una eronată, care nu corespunde materialelor cauzei și explică următoarele.

Danscoi A. a fost pus sub învinuire și ulterior condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, pentru care legea penală prevede sancțiunea sub formă de amendă în mărime de la 400 la 500 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.

Art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

Conform art. 16 Cod penal, se consideră infracțiuni ușoare faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 2 ani inclusiv.

Art. 60 Cod penal stipulează că persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvîrșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvîrșirea unei infracțiuni ușoare.

Din materialele cauzei se constată că fapta imputată inculpatului în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, a fost comisă de acesta la data de 17 februarie 2012.

În această ordine de idei, Colegiul lărgit menționează că, potrivit art. 60 Cod penal, prescripția curge din ziua săvîrșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

Curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. Însă persoana nu poate fi trasă la răspundere penală dacă de la data săvârșirii infracțiunii au trecut 25 de ani și prescripția nu a fost întreruptă prin săvârșirea unei noi infracțiuni.

În atare situație, se constată că termenul de prescripție pentru infracțiunea săvârșită de Danscoi A., în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, a început a curge din momentul săvârșirii infracțiunii – 17 februarie 2012 și a curs pînă la momentul pronunțării deciziei instanței de recurs, adică la 20 martie 2014.

Așadar, la 30 decembrie 2013 instanța de fond a pronunțat sentința în privința lui Danscoi A., condamnându-l la amendă în mărime de 300 unități convenționale, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Astfel, făcînd un calcul matematic simplu, instanța de recurs în anulare specifică că de la săvârșirea infracțiunii ușoare pentru care Danscoi A. a fost condamnat în prezenta cauză penală, pînă la pronunțarea sentinței din 30 decembrie 2013, s-au scurs 1 an, 10 luni și 13 zile.

Prin urmare, dat fiind faptul că nu expirase termenul de prescripție prevăzut de art. 60 Cod penal, pentru eliberarea persoanei de răspundere penală, instanța just a dispus condamnarea acesteia.

Însă, ulterior, sentința a fost atacată cu recurs de către acuzatorul de stat, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 20 martie 2014, s-a dispus admiterea recursului procurorului, cu casarea parțială a sentinței în latura penală în partea aplicării pedepsei complimentarea inculpatului și adoptarea unei noi hotărîri în această parte, după cum urmează.

Danscoi A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în temeiul art. 264¹ alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la amendă în mărime de 300 unități convenționale, ceea ce constituie 6 000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

Aici, Colegiul lărgit reiterează că prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată, iar potrivit dispoziției art. 466 alin. (4) pct. 1) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de recurs împotriva hotărîrii pe cauzele pentru care legea nu prevede calea de atac apelul rămîne definitivă, la data pronunțării acesteia, dacă recursul a fost admis și procesul a luat sfîrșit în instanța de recurs, fără rejudecare.

Decizia instanței de recurs a fost pronunțată la 20 martie 2014, astfel din momentul săvârșirii infracțiunii de către Danscoi A. prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, pînă la momentul pronunțării hotărîrii, în speța dată s-au scurs 2 ani și 31 zile.

Din considerentele enunțate, constatările instanței de recurs cu referire la aplicarea pedepsei și condamnarea inculpatului este greșită, iar instanța de recurs prin neaplicarea prevederilor art. 60 Cod penal în privința lui Danscoi A., a admis un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat soluția adoptată de instanța ierarhic inferioară.

Cauza penală nu a fost judecată în mod echitabil, fiind încălcate esențial drepturile condamnatului garantate de Constituția Republicii Moldova și de Convenție, iar această încălcare de lege echivalează cu o eroare judiciară, care urmează a fi corectată de către instanța de recurs în anulare.

În consecință, în speța dată se constată circumstanțe prevăzute de art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, care condiționează excluderea tragerii la răspundere penală, circumstanța, care conform alin. (1) art. 332 Cod de procedură penală, duce la încetarea procesului penal în ședința de judecată, or articolul nominalizat prevede că în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În lumina lacunelor descrise mai sus, Colegiul lărgit conchide că erorile procesuale admise de către instanța de recurs cad sub incidența viciului fundamental prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală și urmează a fi corectate de instanța de recurs în anulare.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de condamnat, casează sentința Judecătoriei Căușeni din 30 decembrie 2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 20 martie 2014, cu dispunerea încetării procesului penal în privința lui Danscoi Andrei Petru în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 25 noiembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru